

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 69. Quid notandum sit circa possessionem pacificam & Beneficium
litigiosum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

appositio manûs semel sit sortita effectum per provisionem securam. Vide *Gonz.* à n. 38.

526 Q. 69. *Quid notandum sit circa possessionem pacificam & beneficium litigiosum.* R. Seqq.

§. I. Possessio tum est pacifica, si nulla lis vel controversia circa illam vel circa beneficium sit mota: Putant autem cum aliis *Lott.* l. 2. q. 52. à n. 31. *Luca* de benef. d. 91. n. 22. & d. 92. n. 11. tum non esse pacificam possessionem, si lis etiam nulliter & merè de facto, attamen coram iudice competente sit mota, etiam tantum circa possessorium: item si lis coram quocunque sit mota, simulque illata molestia & facta turbatio circa jus percipiendi fructus: Addit *Hann.* de Just. t. 5. n. 276. etiam tum non esse pacificam, si facta sit citatio vel appellatio etiam extrajudicialis, sed putant alii cum *Sanch.* in Conf. l. 2. c. 1. d. 27. saltem non officere verbalem & extrajudicialem controversiam. Vide *Leur.* p. 2. q. 834.

527 §. II. Ut beneficium ipsum fiat litigiosum, docent *Inn. Bald. Glos. Lott.* & alii, requiri ut sit collatum, & tum litigetur, ad quem pertineat, ac consequenter non sufficere, quod petatur beneficium conferri; & pro hoc referuntur plures Rotæ decisiones apud *Rosa* de Exec. litt. Apost. p. 1. c. 17. à n. 71., qui tamen cum *Garc.* p. 11. c. 3 à n. 75. & aliis concludit oppositum, nempe beneficium etiam nulli adhuc collatum fieri posse litigiosum: & de hoc iterum disputat in utramque partem *Rosa* à n. 81., & iterum à n. 112., afferens contrarias decisiones Rotæ, sed à n. 114. concludit cum *Ferentil.*, in beneficiis, quæ conferuntur per electionem vel præsentationem, non prærequiri esse collatum seu provisum, uti de electione clarè habetur Cap. 1. & 2. *Vt lite pendente*, in 6.; ideoque sufficere, ut beneficium petatur tanquam sibi debitum: è contrà in beneficiis collatis

lativis

lativis requiri, ut sit collatum, adeoque ut beneficium petatur tanquam suum: vide tamen iterum eundem *Rosa* à n. 117.

§. III. Non sufficit quævis lis, ut beneficium red- 528
datur litigiosum, sed requiritur, ut sit verè intro-
ducta, & quidem circa titulum ac proprietatem be-
neficii, uti dicetur n. 542. Unde non sufficit, si liti-
getur, v. g. de executione literarum Apostolicarum;
nec sufficit, si incidenter litigetur de titulo, sed de-
bet de hoc esse lis directè & principaliter, *Tond. Pa-
ris. Chok. Luca* de benef. in summa à n. 82. *Rosa* à
n. 124. Nec sufficit lis coram Judice incompetente,
nec per procuratorem falsum; neque lis, quâ urgea-
tur privatio beneficii; neque lis circa crimen bene-
ficiati, *Paris. Garc. Rosa* n. 74. & 118. *Leur.* p. 3. q.
308. n. 5, imò quamvis conclusâ lite circa delictum
jam sit lata sententia privationis, si tamen benefici-
um necdum sit actori adjudicatum, non ideo est li-
tigiosum, *Rosa, Garc. Leur.* q. 310. n. 13., attamen
Lott. q. 20. n. 45. *Luca* suprâ *Rosa* n. 94. 120. 124.
putant, si principaliter petikum sit beneficium, &
secundariò actum ad privationem alterius, benefi-
cium fieri litigiosum, quia lis reipsa est super titulo:
non sufficit autem, lis apertè calumniosa, uti dice-
tur n. 541. Denique etiam non sufficit, si lis princi-
paliter sit inter præsentantes vel conferentes, con-
tendentes de jure præsentandi vel conferendi, uti di-
cetur n. 542.; & in hoc quidem casu, quo lis pender
inter Patronos, Episcopus potest constituere œco-
nomum, attamen salvo jure Patroni illius, qui vi-
cerit, *Cap. Quoniam*, 3., & *Cap. Eam te* 22. de ju-
re patron. *Leo thesau. Eccles.* p. 2. cap. 6. n. 27., fini-
tâ autem lite constitutus ab Episcopo removendus
est, & qui præsentabitur à Patrono, instituendus,
Cap. Consultationibus, 19. de Jure patron. & arg.

R 5

Cap.

Cap. *Decernimus*. 16. q. 7., quia *pro non dato habetur, quod ab illo datur, qui non potest de iure donare*. Cap., *Quodd autem*, 5. de Jure patron. Leon. 28.

529 §. IV. Si causa fit introducta ad Judicem & expedita citatio cum inhibitione, tum dici potest introducta lis quoad Actorem, absolute tamen & quoad rem non dicitur esse lis introducta, usquedum sequatur legitima executio citationis, nisi forte citatus impediret executionem, tum enim in odium ipsius habetur citatio pro executata, licet non fuerit reproducta, *Rosa* n. 132. *Luca*, de benef. d. 50 à n. 3. De cætero si citatio sit legitime executata & in actis reproducta, jam indubiè introducta est lis, uti habetur *Clement. 2.* Ut lite pendente, & in decisionibus apud *Rosa* n. 113., citatio autem, etiam tum est executata sufficienter ad constituendum litigiosum, si pars citata venerit in iudicium & responderit, quia per comparitionem suppletur omnis defectus, *Rosa* n. 131.; è contrà notant *Buratt. & Tond.* p. I. c. 85. n. 67., quamvis adversarius impetraverit beneficium tuum, si non intervenerit citatio tuâ, nequidem possessionem tuam turbare.

530 §. V. Etiam non censetur lis introducta per rescriptum subreptitiè impetratum aut nullum, unde beneficium tum non fit litigiosum, *Com. Az. Chok.* ad Reg. de subrog. n. 35. nec tum fit litigiosum, si lis intentetur illi, qui saltem per triennium possedit, *Chok. Rosa* à n. 124.

531 §. VI. Quamdiu lis pender, beneficium non potest provideri ab alio quàm Papa, Cap. 1. & 2., *Ve lite pendente* in 6. *Clement. 1.* eod. tit. & AA. omnes cum *Rosa* n. 5. Nec satis est, quod unus litigantium moriatur, naturaliter vel civiliter, nam si ante ejusmodi cessum vel decessum lis non fuerit finita, beneficium

beneficium manet affectum, *Luca* d. 92. n. 13. *Leur.* p. 2. q. 677. Et hoc tenet, quamvis modernus possessor habuerit pacificè per annum, *Moh. Chok. Lott.* Quòd si lis ante utriusque mortem extinguatur vel cesset, beneficium redit ad ordinariam collationem, *Vital. Lott. Pirb. Leur.* q. 793. An autem, si unus collitigantium moriatur, possit etiam Episcopus vel Ordinarius collator surrogare superstitem, dicetur n. 548.

§. VII. Lis extinguatur, 1. si partes faciant compositionem; quæ tamen videtur debere esse perfecta & non subiacens liberæ mutationi, *Luca* d. 51. n. 4. & seqq. 2. Si collitigans simpliciter cedat liti vel causæ, *Rosa* à n. 134. 3. Si actor moriatur; potest tamen superstes habens possessionem prosequi causam & ita obtinere absolutionem, *Lott.* l. 2. q. 20. n. 55. 4. Si reus saltem tacitè ostendat se nolle causam prosequi, v. g. si procuratorem revocet, & nisi alii pro jure etiam suo tuendo adhæserint actori, qui prosequi velint, *Luca* d. 52. à n. 5., nam admitti non potest tanquam contradictor, qui nullum habet interesse in causa, *Luca* d. 55. n. 9. Estque probabilior & communior opinio, quòd ille sit reus & non actor, qui ut se in possessione defendat, à iudice postulat remedia, *Luca* d. 52. n. 6. 5. Etiam extinguatur lis per sententiam, quæ transivit in iudicatum, *Rosa* n. 137.

§. VIII. Ut lis censeatur deserta, requiritur lapsus 30. annorum, vel sententia declarans desertionem, vel ut constet de jure prosequentis cum lapsu 10. annorum, vel ut constet de non jure partis, quæ per 10. annos tacuerit, *Lancell. Rosa* n. 137. *Luca* d. 92. à n. 9. *Leur.* p. 3. q. 308. n. 3. Docent autem *Comesf. Lott. Luca* d. 50. n. 8., si quis inceperit disputare super beneficio alieno, debere infra sex menses litem introducere, & intra alios sex menses eam prosequi, alioquin si alter pergat pacificè possidere, priorem

priorem cadere jure prosequendi, secundum Reg. de annali: nihilominus Rosa n. 104. dicit lite introductâ, si non fundetur in impetratione certo modo facta, nullum tempus statui ad prosequendum.

534 Q. 70. Quid circa surrogationem sit notandum.
R. Seqq.

§. I. Regula de subrogando collitigante sic habet. Item D. N. cupiens litium succindere anfractus, & ne novi collitigantibus adversarii dentur, providere, voluit, statuit & ordinavit, quod quoties deinceps aliquem super quovis ecclesiastico beneficio collitigantem in jure vel ad jus, si quod forsan ejus adversario in dicto beneficio competierit, surrogari concefferit (dummodo prædictus collitigans in dicto beneficio intrusus non fuerit, nec super eo contra dictum adversarium, postquam illud per triennium pacifice possederit, lis tunc mota fuerit) aliorum quorumlibet de præmisso jure, sive tunc vacet vel cum vacaverit, impetrationes vel concessiones etiam motu proprio intra mensem ante concessionem hujusmodi facta, nullus sint roboris vel momenti. Et nihilominus cupiens eorum fraudibus obviare, qui viventium beneficia, illorum præsertim, quibus aut propter senium aut propter infirmitatem imminet vitæ periculum, impetrant, ut illis decedentibus tanquam collitigantes in eorum juribus facilius surrogentur, voluit, ut deinceps nullus in jure vel ad jus in beneficio defuncti, quod illo vivente in causibus præmissis vel similibus impetraverit, aliquo modo subrogetur, ac surrogatio vel gratia, si neutri, si nulli, seu novæ provisionis aut perinde valere, taliter impetranti nullatenus suffragetur: quod etiam strictissime observari mandavit in impetrationibus beneficiorum per privationem & amotionem ex quibusvis criminibus & excessibus forsan

perpe-